

www.lets-digital.eu

COMPETENCY FRAMEWORK

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

РАМКА НА КОМПЕТЕНЦИИ

РАМКА НА КОМПЕТЕНЦИИ

Соработници

EUROCIRCLE ASSOCIATION, **ФРАНЦИЈА**

I BOX CREATE, SOCIEDAD LIMITADA, **ШПАНИЈА**

CENTER FOR KNOWLEDGE MANAGEMENT, **СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

ASOCIACIÓN PARA LA PROMOCIÓN Y GESTIÓN DE SERVICIOS SOCIALES GENERALES Y ESPECIALIZADOS (PROGESTIÓN), **ШПАНИЈА**

PROGRAMMA INTEGRA SOCIETA COOPERATIVA SOCIALE, **ИТАЛИЈА**

FRANCAIS POUR L'INSERTION SOCIALE ET PROFESSIONNELLE EN EUROPE, **ФРАНЦИЈА**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

СОДРЖИНА

Содржина	4
Chapter 1 Вовед	5
Претприемачка област: Идеи и можности	6
1.1 Забележување можности на информиран и сигурен начин	7
1.2 Креативност	8
1.3 Визија	9
1.4 Вреднување идеи	10
Претприемачка област: Ресурси	11
2.1 Самосвест и Самоефикасност	12
2.2 Мотивација и Истрајност	13
2.3 Мобилизирање ресурси	14
2.4 Финансиска и Економска Писменост	15
2.5 Мобилизирање на другите	16
Entrepreneurial area: Into action	17
3.1 Превземање на иницијатива	18
3.2 Планирање и управување	19
3.3 Соправување со несигурност, двосмисленост и ризик	19
3.4 Работа со други	20
3.5 Учење преку искуства	21

ВОВЕД

Рамката на Компетенции е алатка направена за јасно да се идентификуваат вештините и однесувањата потребни за работа, задача или активност. Тоа обично е балансирање помеѓу специфични вештини поврзани со активноста и генерални вештини кои водат до успех во секоја работа. Оваа специфична Рамка на Компетенции е создадена за обучувачи кои работат со жени мигранти кои сакаат да стекнат дигитални компетенции за да ги поддржат нивните претприемачки активности. Рамката ќе послужи на партнерите како основа врз која ќе развијат модули за иновативни алатки за дигитално учење кои ќе бидат користени од жените мигранти за подобрување на нивните дигитални компетенции.

Според Блумовата таксономија рамката е поделена во 3 тематски модули (“Идеи и можности”, “Ресурси” и “Во акција”) при што секоја од нив содржи различни компетенции. Тие се содржани во 3 области: “Знаење” (спознајна компетенција), “Вештини” (функционална компетенција) и “Вредности и Ставови” (социјална компетенција).

- **Методологија: како ја креираме Рамката**

Рамката се заснова врз резултатите од извештаите од нашите транснационални истражувања за подготвеноста на обучувачите и состојбата на жените мигранти во земјите-домаќини кои учествуваат во проектот, како и врз водилките на обучувачите кои ги развивме за организација на ефикасни обуки и обезбедување услуги кои ја подржуваат професионалната интеграција на жените мигранти.

Исто така рамката е креирана преку комбинирање Entrecomp рамката¹ (Европската рамка за претприемачки компетенции) и DigComp² еден (за дигитални компетенции), преку користење на методологијата од Блумовата таксономија како што веќе е спомнато. Секој проект партнер дизајнираше одреден број на компетенции, пред тие сите колективно да се проверат за прецизно да се вклопат со нашите цели и таргет група.

¹ European Commission, *EntreComp: The European Entrepreneurship Competence Framework*, 2019, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8201&furtherPubs=yes>

² Carretero Gomez, S., Vuorikari, R. and Punie, Y., *DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use*, 2017, <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC106281>

ПРЕТПРИЕМАЧКА
ОБЛАСТ: ИДЕИ И
МОЖНОСТИ

1.1 ЗАБЕЛЕЖУВАЊЕ МОЖНОСТИ НА ИНФОРМИРАН И СИГУРЕН НАЧИН

КОМПЕТЕНЦИЈА	Забележување можности на информиран и сигурен начин	
<p>ОПИС</p>	<p>Ги дефинира потребите за информации и пребарување на податоци, информации и содржина со цел активно да се искористат можностите за создавање вредност преку истражување на претприемачките можности во дигиталните средини. Открива потреби и предизвици кои треба да се исполнат преку пребарување на интернет. Употребува дигитални алатки да воспостави нови врски за создавање претприемачки можности кои генерираат вредност. Анализира, интерпретира и критички ги оценува податоците, информациите и дигиталната содржина, и потоа ги организира, складира и превзема преку дигитални средства.</p>	
<p>Знаење</p>	<p>Вештини</p>	<p>Ставови</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Ги разбира главните алатки за пребарување. - Знае дека некои онлајн содржини во резултатите од пребарувањето можеби немаат отворен пристап или може да бараат надомест, регистрирање или дозвола за пристап. - Свесна е дека онлајн содржината што е достапна бесплатно често е платена преку реклами или со продажба на податоците на корисникот. - Свесна е дека резултатите од пребарувањето, преносите на активностите на социјалните медиуми и препораките за содржина на интернет се под влијание на низа фактори. - Свесна е дека онлајн средините содржат секаков вид на информации и содржина вклучувајќи мисинформации и дезинформации, и дека широко покриена тема може да не биде точна. - Ја разбира разликата помеѓу дезинформација (лажна информација со намера да им се претстави лажна слика на луѓето) и мисинформација (лажна информација без оглед на намерата за измама или доведување во заблуда). - Ја знае важноста на идентификувањето кој стои зад информациите пронајдени на интернет (пр. на социјалните медиуми) и ги потврдува преку проверка на повеќе извори, за да помогне да се препознае и разбере гледиштето или пристрасноста позади одредени информации и извори на податоци. 	<ul style="list-style-type: none"> - Знае како да го избере пребарувачот кој најдобро ги задоволува нејзините потреби за информации. - Знае како да ги подобри резултатите од пребарувањето со користење на напредните функции на пребарувачот (на пр. одредување точна фраза, јазик, регион, датум на последно ажурирање). - Знае како да пребарува и филтрира податоци, информации и дигитална содржина. - Знае како да развие ефективни методи за пребарување за лични и професионални цели. - Знае како да собира дигитални податоци користејќи основни алатки и да ги презентира на пристапен начин. - Знае како да разликува различни типови локации за складирање и да ги препознае најсоодветните. - Внимателно ги разгледува првите резултати од пребарувањето, бидејќи тие може да одразуваат комерцијални и други интереси - Знае како да ги анализира и критички да ги оценува резултатите од пребарувањето и преносот на активностите на социјалните медиуми, да го идентификува нивното потекло, да разликува фактите од мислењето, и да утврди дали резултатите се вистински или имаат други ограничувања. - Знае да го пронајде авторот или изворот на информацијата, да ја потврди нејзината веродостојност. 	<ul style="list-style-type: none"> - Љубопитна за истражување понатамошни идеи и информации за претприемништвото на онлајн порталите и веб-страниците за да ја збогати нејзината бизнис идеја и да забележи повеќе можности. - Намерно избегнува одвлекување на вниманието и преоптоварување со информации при пристап и навигација на информации, податоци и содржина. - Подготвена да провери дали некоја информација е точна и да ја оцени нејзината точност, веродостојност и авторитет, одбирајќи примарни наместо секундарни извори на информации секогаш кога е тоа можно. - Внимателно го размислува можниот исход пред да кликне одреден линк за да избегне “clickbait” кој води до непожелна содржина..

1.2 КРЕАТИВНОСТ

КОМПЕТЕНЦИЈА	Креативност	
ОПИС	Развива неколку идеи и можности за создавање вредност, вклучувајќи и подобри решенија на веќе постоечки и нови предизвици преку дигитални и електронски средства. Истражува и експериментира со иновативни прстапи. Комбинира знаење и ресурси за да постигне вредни ефекти.	
Знаење	Вештини	Ставови
<ul style="list-style-type: none"> - Свесна е дека дигиталните алатки можат да се користат за креативно изразување преку дигитални средства. - Го знае и го разбира процесот на креирање на нови, оригинални и релевантни дигитални содржини и знаења. - Ги разбира авторските права и аплицирањето на лиценца врз дигиталните информации и содржина. 	<ul style="list-style-type: none"> - Знае како да идентификува начини за креирање и уредување едноставна содржина во едноставни формати. - Знае да се изрази себе си преку креирање на едноставни дигитални средства. - Може да следи индивидуално и колективно едноставно спознајно процесирање да разбере и разреши едноставни концептуални проблеми и состојби во дигитални средини.. - Знае како да креира и уредува едноставна дигитална содржина. - Знае како да избира начини за менување, усовршување, подобрување и интегрирање на едноставни ставки од нова содржина и информации за да создаде нови и оригинални. - Знае како да препознае едноставни правила за авторски права и лиценци кои се однесуваат на податоци, дигитални информации и содржина. - Знае како да идентификува едноставни дигитални алатки и технологии кои можат да се користат за создавање знаење и за иновација на процеси и производи. 	<ul style="list-style-type: none"> - Склона да комбинира различни видови на дигитални содржини и податоци за подобро да ги изрази фактите или мислењата за лична и професионална употреба. - Отворена за истражување на алтернативни патишта за изнаоѓање решенија за создавање на дигитална содржина. - Отворена за создавање нешто ново од постоечката дигитална користејќи итеративен процес на дизајнирање (пр. креирање, тестирање, анализирање и подобрување идеи). - Склона да им помогне на другите да ја подберат својата дигитална содржина (на пр. преку давање корисни повратни информации). - Ги почитува правата кои ги засегаат другите (на пр. сопственост, договорни ставки). - Мотивирана да ко-дизајнираат и ко-креира нови производи и услуги користејќи дигитални уреди за создавање економска или социјална вредност за другите. - Отворена за вклучување во колаборативен процес да ко-дизајнира и ко-креира нови продукти и услуги.

1.3 ВИЗИЈА

КОМПЕТЕНЦИЈА	Визија	
ОПИС	Ја замислува иднината. Развива визија да ги претвори идеите во акција. Визуелизира идни сценарија за да помогне да се насочи напорот и дејството користејќи дигитални средства и онлајн алатки.	
Знаење	Вештини	Ставови
<ul style="list-style-type: none"> - Свесна е дека има улога во правењето разлика во општеството како граѓанин, претприемач, жена. - Свесна е за улогата на традиционалните (пр. весници, телевизија) и новите форми на медиуми (пр. социјални медиуми, интернет) во демократските општества и либералните економии. - Свесна е за интернет платформите на граѓанското општество кои нудат можност граѓаните да учествуваат во активности насочени кон глобални случувања за постигнување одржливи цели на локално, регионално, национално, европско и меѓународно ниво. - Свесна е за предностите од користење на дигитални алатки и технологии за комуникација и соработка.. - Разбира дека за да се искомунцира визија дигитално со други луѓе, не се потребни само дигитални вештини, туку и добри социјални вештини. 	<ul style="list-style-type: none"> - Знае како да препознае едноставни соодветни дигитални технологии за да се зајакне себе си, да артикулира визија и да учествува во општеството како граѓанин и претприемач.. - Знае да идентификува едноставни дигитални услуги за да учествува во општеството и економијата. - - Знае како да користи дигитални алатки за да ги олесни и подобри процесите на соработка, на пример преку споделени визуелни табли и дигитални платна (на пр. Mural, Miro, Padlet). 	<ul style="list-style-type: none"> - Проактивна за користење на интернет и дигитални технологии за да се бараат можности за конструктивно учество во општеството, економијата и заедницата. - Ги охрабрува сите конструктивно да ги изразуваат своите мислења кога соработуваат во дигитални средини.. - Дејствува на доверливи начини за постигнување на целите кога се вклучува во ко-конструкција на ресурси или знаење.

1.4 Вреднување идеи

КОМПЕТЕНЦИЈА	Вреднување идеи	
ОПИС	Judge what value is in social, cultural and economic terms. Recognise the potential an idea has for creating value and identify suitable ways of making the most out of it.	
Знаење	Вештини	Ставови
<ul style="list-style-type: none"> - Свесна е за процесот потребен за зачнување и дефинирање на идеја (правење на мисловни мапи, бура на идеи, теренско истражување итн.) - Го разбира на процесот потребен за да се оцени изводливоста и вредноста на идејата. - Ја знае разликата помеѓу социјална, културна и економска вредност. - Го знае процесот на проверка на изводливоста на идеите. - Ги познава дигиталните алатки кои овозможуваат креирање на стратешки план, пазарна студија, SWOT итн. 	<ul style="list-style-type: none"> - Може да ги препознае различните облици на вредност што би можеле да се создадат преку деловен проект. - Може да оцени идеја со идентификување на нејзините силни и слаби страни. - Умее да користи дигитални алатки да направи анализа на социјалниот, културниот и економски контекст. - Умее да направи стратешки план за развој на една идеја како проект. - Умее да имплементира идеја и воспостави стратегија за најдобро искористување на можностите кои ќе произлезат за да може да креира вредност. - Може да објасни зошто идејата е вредна со користење на методот PITCH. - Умее да ги препознае потенцијалните опасности од развојот на идејата, како и нејзините слабости, со цел да ја подобри и прилагоди на контекстот. 	<ul style="list-style-type: none"> - Љубопитна за контекстот и желна да користи креативен ум. - Има чувство за организација. - Флексибилна и прилагодлива. - Отворена за предлози од други. - Има критички и аналитички дух да оцени една идеја и нејзиниот процес на имплементација. - Ентузијастична и комуникативна.

ПРЕТПРИЕМАЧКА ОБЛАСТ: РЕСУРСИ

2.1 САМОСВЕСТ И САМОЕФИКАСНОСТ

КОМПЕТЕНЦИЈА	Самосвест и самоефикасност	
<p>ОПИС</p>	<p>Размислува за потребите, аспирациите и желбите на краток, среден и долг рок. Ги препознава и оценува индивидуалните и групните силни и слаби страни. Верува во способноста да се влијае врз текот на настаните и покрај неизвесност, пречки и привремени неуспеси.</p>	
Знаење	Вештини	Ставови
<p>- Ја разбира разликата помеѓу меки вештини и технички вештини и нивната улога во развојот на претприемачкиот начин на размислување.</p> <p>- Ги знае дигиталните алатки кои можат да се користат за идентификување и оценување на компетенциите со цел да се преземат соодветни мерки за само-подобрување.</p> <p>- Свесна е за важноста на познавањето на себеси и на своите ограничувања со цел да се ублажат ризиците преку преземање соодветни мерки (на пр. активности за подобрување или развој на одредени вештини или вклучување на луѓе кои се соодветни за извршување на одредени задачи.)</p> <p>- Свесна е за важноста од извршување на периодични проценки со цел да се процени како напредува работата и да се идентификуваат сите критични точки.</p> <p>- Свесна е за родовиот јаз меѓу мажите и жените во професионалната средина и за стереотипите поврзани со жените претприемачи.</p>	<p>- Може да ги дефинира сопствените вештини (меки и технички) и да користи алатки за евалуација со цел да ги зајакне и подобри.</p> <p>- Може да спроведува процеси на евалуација за да ги идентификува силните и слабите страни на работата/тимот/проектот и да најде можни стратегии за подобрување.</p> <p>- Може да користи неколку методологии, и онлајн и офлајн за да ги процени нечии потреби и желби (на пр., преку методот IKIAGI).</p> <p>- Може да примени различни методологии и алатки за собирање критики/повратни информации од колегите.</p> <p>- Умее да постави план и патека за исполнување на потребите и аспирациите.</p> <p>- Умее да управува со времето со цел да може да се посвети на обука за подобрување на претприемачките вештини и ефикасноста.</p> <p>- Способна е секогаш да ги продлабочи самознаењето и самовештините.</p>	<p>- Љубопитна е за мислењето на другите и отворена да слушне дури и ако тоа значи примање критики затоа што тоа може да биде корисно за подобрување.</p> <p>- Отворена за учење и подготвена да се подобри. .</p> <p>- Самосвесна и способна да ги искористи своите силни страни за да ги задржи стравовите (на пример, страв од неуспех).</p> <p>- Не се плаши да се чувствува несоодветно и покрај стереотипите околу жените во областа на претприемаштвото.</p>

2.2 МОТИВАЦИЈА И ИСТРАЈНОСТ

КОМПЕТЕНЦИЈА	Мотивација и истрајност	
ОПИС	Поставува цели и решена е да ги претвори во акции. Продолжува да се обидува да ги постигне долгорочните индивидуални или групни цели и покрај тешкотии и предизвици. Упорна и трпелива и кога е под притисок и во случај на неволја и привремен неуспех. “Иницира” подготвеност и енергија кон себе и другите.	
Знаење	Вештини	Ставови
<ul style="list-style-type: none"> - Ја знае улогата и одговорностите на еден претприемач за да управува и мотивира тим. - Ја знае важноста да се има улога на лидер и посредник во групната дискусија (физички или од далечина). - Знае дигитални услуги, алатки и уреди кои може да се користат за да се создаде мрежа за поддршка за помош и совети. - Го знае значењето на невербалните дигитални пораки (на пример, „не-коментар“, „не-одговор“, емотикони). - Ја разбира важноста на моралот за мотивација на тимот - Знае алатки за постигнување краткорочни цели со цел да го одржи тимот мотивиран - Разбира дека негативните коментари можат да влијаат на нејзиниот тим (на пр. надворешни коментари на социјалните медиуми). 	<ul style="list-style-type: none"> - Може критички да ги анализира и процени резултатите од социјалните мрежи, да го идентификува нивното потекло, да прави разлика помеѓу фактите и мислењата и да утврди дали резултатите се вистинити или имаат пристрасност. - Умее да избере и ограничи со кого се споделува содржината. - Умее да препознае непријателски или презирни пораки или активности. - Може да користи дигитални алатки за развивање и одржување неформална комуникација со својата мрежа на луѓе. - Знае да организира податоци и информации за сопствен или групен развој. - Умее да користи дигитални алатки во стратегијата за мотивација за да го задржи тимот мотивиран од далечина. - Умее да го мотивира тимот да ги постигне целите. 	<ul style="list-style-type: none"> - Претпазлива, внимателна и не потпаѓа лесно под влијание на информации од интернет. - Презема одговорност за своите одлуки. - Вложува труд и е посветена Put in effort and be dedicated in time. - Склона кон надминување разочарувања. - има отворен ум и прифаќа set backs - Одлучна. - Самосвесна (на пр. го забележува нејзиното ниво на мотивација); - Внимателна кон потребите на нејзиниот тим и нивното ниво на мотивација. - Склона да го прилагоди однесувањето во дигитален контекст (на пр, кога се соочува со негативни коментари, се обидува да не биде нетрпелива или да изгуби контрола).

2.3 МОБИЛИЗИРАЊЕ РЕСУРСИ

КОМПЕТЕНЦИЈА	Мобилизирање ресурси	
<p style="text-align: center;">ОПИС</p>	<p>Собира, идентификува, добива и управува со материјалните, нематеријалните (компетенции, време), човечки и дигитални ресурси потребни за да може да се имплементира една идеја. Има познавање на дигиталните алатки за пребарување, следење и управување на тие ресурси. Умее да состави тим со потребните вештини, да управува со него и да го одржи мотивиран за да ги постигне целите. Користи партнерство, вмрежување, аутсорсинг и краудсорсинг со цел да добие и управува ресурсите и компетенциите (на пр. технички, легални, даночни и дигитални) потребни во било која фаза.</p>	
<p style="text-align: center;">Знаење</p>	<p style="text-align: center;">Вештини</p>	<p style="text-align: center;">Ставови</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Ги знае различните ресурси (материјали, човечки ресурси, финансиски) потребни за преземање на одредена активност. - Знае дигитални алатки за управување со ресурсите (на пр. листи за проверка, методи на истражување за наоѓање можности за финансирање итн.) - Го знае каналот на комуникација потребен за креирање и проширување на мрежата и развој на партнерства. - Ги знае различните канали за финансирање (повик за проект, краудфандинг, итн.) за да ги добие финансиите. - Aware of the benefits of digital materials, devices, and data to create interactive and cooperative work -Aware of benefits and risks when managing one or multiple digital identities across digital systems, apps and services. 	<ul style="list-style-type: none"> - Може успешно да ги користи дигиталните услуги за да влијае на другите. - Знае како да користи кооперативни дигитални алатки за управување и планирање проекти. - Умее да собира информации и да користи ефективни комуникациски практики за да изгради позитивен идентитет. - Умее да управува со сопствениот профил преку различни алатки, уреди и веб-страници, да овозможи и спречи следење, собирање или анализа на податоци. - Умее да воспостави ефективни процедури за управување со ресурси за да се постигнат целите. - Знае како да спроведе анализа за потребите, за да ги идентификува потребните ресурси. - Може дигитално да ги следи стекнатите и потребните ресурси (управување со финансии, координирање на складирање и испорака на материјални ресурси). - Умее да дефинира потреби и граници за да го најде вистинскиот ресурс. - Умее да ги дефинира потребите во смисла на специфични вештини и ставови за развој на адекватно партнерство. 	<ul style="list-style-type: none"> - Склона да избере и употребува безбедни дигитални алатки за промовирање групна соработка. - Внимателна при споделување на приватни и/или лични податоци и информации (на пр. Внимателна околу политички ангажмани и партнерски стратегии). - Размислува креативно. - Подготвена да бара, наоѓа и учи од ресурси за вести. - Способна да преговара.

2.4 Финансиска и Економска Писменост

КОМПЕТЕНЦИЈА	Финансиска и економска писменост	
ОПИС	Ги проценува трошоците за претворање на идејата во активност што создава вредност. Планира, воведува и ги проценува финансиските одлуки со текот на времето. Управува со финансиите за да осигура дека активната што создава вредност може да трае долгорочно. Слободна во користењето дигитални и онлајн алатки за да го помогнете процесот.	
Знаење	Вештини	Ставови
<ul style="list-style-type: none"> - Ги разбира принципите на финансиски менаџмент, сметководство и финансиско право. - Свесна е за дигитални и/или онлајн финансиски алатки за претприемачи и бизниси. - Свесна е за алатките за маркетинг и управување со продажба на интернет. - Ги разбира механизмите за пристап до финансии преку Интернет. - Ги разбира принципите на оперативниот менаџмент и како тие се одразуваат во финансиите. 	<ul style="list-style-type: none"> - Знае како да ги искористи финансиските одлуки. - Знае како да управува со финансиите на нејзиниот бизнис користејќи дигитални алатки. - Знае како да пребарува онлајн за вистинската поддршка. - Знае како да управува со буџетирањето, да ги следи трошоците, приходите и загубите со дигитални/онлајн алатки. - Умее да развие бизнис предлог за да помогне во пристапот до финансирање. - Умее да подготви маркетинг стратегија користејќи дигитални алатки. - Умее да прави финансиски прогнози користејќи дигитални алатки. 	<ul style="list-style-type: none"> - Има добро чувство за иницијатива и лидерство. - Отворена и удобно и е да користи нови технологии, алатки и софтвер. - Презема ризик и бара ставови. - Има големо чувство за сопственост и одговорност. - Отпорна и истрајна. - Управува со стресот. - Разрешува конфликти. - Флексибилна. - Има емоционална контрола. - Самокритичко размислува.

2.5 МОБИЛИЗИРАЊЕ НА ДРУГИТЕ

КОМПЕТЕНЦИЈА	Мобилизирање на другите	
<p style="text-align: center;">ОПИС</p>	<p>Ги инспирира и мотивира релевантните чинители преку онлајн и дигитални стедства. Ја добива поддршката потребна за да постигне вредни резултати. Inspire and motivate relevant stakeholders via online and digital means. Get the support needed to achieve valuable outcomes. Demonstrate effective communication, persuasion, negotiation and leadership in online communication.</p>	
<p style="text-align: center;">Знаење</p>	<p style="text-align: center;">Вештини</p>	<p style="text-align: center;">Ставови</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Знае што е општествена заедница. - Ги знае главните социјални медиуми. - Ја разбира функцијата на социјалните медиуми. - Разбира што значи човечки капитал. - Ја разбира важноста на неформалните врски и мрежи. - Ги разбира принципите на ИПР. 	<ul style="list-style-type: none"> - Способност да искористи можности за мобилизација на други луѓе. - Способност за модерирање на онлајн разговор. - Способност да комуницира преку Интернет. - Способност да искористува користи колективни ресурси. - Знаење како да креира мрежи. 	<ul style="list-style-type: none"> - Мотивациски и инспиративен став. - Дobar комуникатор. - Отворен за вмрежување и дружење. - Колаборативен. - Отворен за споделување информации и помагање на другите.

3.1 ПРЕВЗЕМАЊЕ НА ИНИЦИЈАТИВА

КОМПЕТЕНЦИЈА	Преземање иницијатива	
ОПИС	Започнува процеси кои создаваат вредност. Се справува со предизвици. Дејствува и работи самостојно и со тимот за да ги постигнете целите, се држи до намерите и ги извршуваат планираните задачи.	
Знаење	Вештини	Ставови
<ul style="list-style-type: none"> - Ја знае важноста од иницирање процеси кои создаваат вредност преку користење на интернет и дигитални технологии. - Го знае ризикот и придобивките од проектот пред да преземе иницијатива. - Ги знае стратегиите и методите за решавање на проблеми. - Ги познава алатките и дигиталните технологии на планирање на проектот за да го испланира моментот на преземање иницијатива. - Свесни за дигитална платформи, настани или социјални медиуми кои можат да се користат за преземање иницијатива. - Свесни за политиките и законите кои се однесуваат за претприемачките активности. 	<ul style="list-style-type: none"> - Знае да бара можности да преземе иницијатива користејќи интернет и дигитални технологии. - Знае како да иницира активности кои создаваат вредност. - Знае да користи интернет и дигитални технологии за да иницира процеси кои создаваат вредност. - Знае како да се ангажира со другите преку дигитални технологии за одржлив развој на општеството. - Знае како да бара можности за конструктивно учество во демократското одлучување и граѓанските активности (на пр. со учество во консултации организирани од општина, креатори на политики, невладини организации, потпишување петиција со помош на дигитална платформа). - Способност да подготви добар план за да го одреди најдобриот тајминг за преземање иницијатива. 	<ul style="list-style-type: none"> - Отворен ум - Креативен - Самодоверба - Отворени за да се обидат да ги решат проблемите. - Проактивни за користење на интернет и дигитални технологии. - Желба да го вклучи тимот во активности.

3.2 ПЛАНИРАЊЕ И УПРАВУВАЊЕ

КОМПЕТЕНЦИЈА	Планирање и управување	
ОПИС	Управувајте со проектот и тимот. Поставете долгорочни, среднорочни и краткорочни цели. Дефинирајте приоритети и акциони планови за тимот. Дефинирајте ги задачите и дистрибуирајте ги на тимот. Прилагодете го планот на непредвидени промени.	
Знаење	Вештини	Ставови
<ul style="list-style-type: none"> - Ја знае важноста и неопходноста да се развие акционен план кој ги идентификува целите и поставува чекори за нивно постигнување - Ги знае стратегиите и начинот на креирање на бизнис план со користење на дигитални алатки и технологии. - Знае дека употребата на интернет, дигитални алатки и технологии е клучот за успехот на еден проект менаџер. - Ги познава техничките пристапи кои можат да ја подобрат инклузивноста и пристапноста на дигиталните содржини и услуги (на пр. алатки како што се зумирање и функционалност од текст во глас). - Свесни за потенцијалните ризици поради ексклузивното потпирање на дигиталните технологии - Ги познава дигиталните алатки и технологии поврзани со управувањето и комуникацијата (алатки за акционен план, алатки за мапирање на мислите, Гант графикон, зумирање, возење...) 	<ul style="list-style-type: none"> - Знае како да користи интернет и дигитални технологии за да развие акционен план кој ги идентификува целите и поставува различни чекори за нивно постигнување - Знае да користи интернет и различни дигитални технологии и алатки поврзани со управување со проекти. - Може да преземе чекор-по-чекор пристап за да го идентификува коренот на техничкиот проблем (на пр. хардвер наспроти софтвер) и истражува различни решенија кога се соочувате со технички дефект. - Знае да најде решенија на интернет кога се соочувате со технички проблем. - Знае како да ги идентификува приоритетите за постигнување на целите користејќи интернет и дигитални технологии. - Знае да ги усоврши приоритетите и планира да се приспособи на променливите околности преку употреба на интернет и дигитални технологии. - Способност да развие распоред за управување со проекти со цел да го следи напредокот и да остане фокусиран на краткорочните и подолгите цели. - Може да користи онлајн алатки за управување за планирање и распоред, како што се е-календари, трело и алатки за комуникација 	<ul style="list-style-type: none"> - Добро организиран - Одговорен - Отворени за истражување и откривање можности. - Перцепција за приоритетите кои се развиваат и планови за прилагодување на променливите околности. - Водач - Критички свесни за потенцијалните ризици поради ексклузивното потпирање на дигиталните технологии. - Проактивни за користење на интернет и дигитални технологии.

3.3 СОПРАВУВАЊЕ СО НЕСИГУРНОСТ, ДВОСМИСЛЕНОСТ И РИЗИК

КОМПЕТЕНЦИЈА	Справување со неизвесноста, нејаснотијата и ризикот
--------------	---

ОПИС	Донесувајте одлуки кога резултатот од таа одлука е неизвесен, кога достапните информации се нецелосни или нејасни или кога постои ризик од ненамерни исходи. Во рамките на процесот на создавање вредност, вклучете структурирани начини на тестирање на идеи и прототипови од раните фази, за да ги намалите ризиците од неуспех. Справувајте со ситуациите кои брзо се движат брзо и флексибилно.	
Знаење	Вештини	Ставови
<ul style="list-style-type: none"> - Ја знае важноста и неопходноста од проценка на ризиците поврзани со дадена активност - Ги знае стратегиите и методите за мерење на потенцијалниот ризик - Ги знае различните нивоа на ризик. - Свесни за различните видови ризици во дигиталните средини, како што се кражба на идентитет, измами, напади со малициозен софтвер. - Знае дека користењето различни силни лозинки за различни онлајн услуги е начин да се ублажат негативните ефекти од загрозна сметка - Знае за мерките за заштита на уредите и спречување на другите да пристапат до сите податоци. - Свесни дека не користат отворени Wi-Fi мрежи за вршење финансиски трансакции, онлајн банкарство или споделување деловни и лични податоци 	<ul style="list-style-type: none"> - Знае како да направи анализа на ризик со употреба на дигитални технологии за да ги процени ризиците поврзани со дадена активност - Способни да ги проценат придобивките и ризиците од алтернативните опции за да направите избори што ги одразуваат преференциите. - Способни да изградат посилен бизнис план со цел да се избегне ризикот од високо ниво - Знае како да усвои соодветна сајбер-хигиенска стратегија во врска со лозинките и безбедно да управува со нив (на пр. користење на менаџер за лозинки). - Знае како да инсталира и активира софтвер и услуги за заштита за заштита на дигиталната содржина и личните податоци. - Знае како да активира двофакторна автентикација кога е достапно (на пр. користење еднократни лозинки, OTP или шифри заедно со ингеренциите за пристап). - Може да шифрира чувствителни податоци складирани на личен уред или во услуга за складирање облак. - Може соодветно да реагира на нарушување на безбедноста (т.е. инцидент што резултира со неовластен пристап до дигитални податоци, апликации, мрежи или уреди, протекување на лични податоци како што се најавувања или лозинки). 	<ul style="list-style-type: none"> - Преземање иницијатива - Одговорен - Измерете ги ризиците и донесувајте одлуки и покрај неизвесноста. - Отворени за совети за да се избегне ризикот. - Чувајте ја доверливоста на деловните податоци. - Внимателно да се балансира употребата на дигиталните технологии и интернетот бидејќи многу различни фактори во дигиталниот живот можат да влијаат на личното здравје, благосостојба и задоволство од животот. - Внимавајте да не ги оставате компјутерите или мобилните уреди без надзор на јавни места. - Отворени за правење грешки додека пробуваат нови работи преку употреба на интернет и дигитални технологии, за да можат да учат од нив. - Сакаат да го видат ублажувањето на ризикот како начин да се биде посвесен за можностите.

3.4 РАБОТА СО ДРУГИ

КОМПЕТЕНЦИЈА	Работа со други
ОПИС	Работете и соработувајте со различни луѓе на соодветен начин, создавајќи мрежа, со цел да развиете идеи и да ги спроведете во акција на најдобар можен начин.

Знаење	Вештини	Ставови
<ul style="list-style-type: none"> - Знае за различните комуникациски регистри и кога да ги користи. - Свесни за вредноста на различноста (на пр. почитување и земање предвид мислења и стратегии кои се различни или никогаш претходно не биле разгледани). - Свесни дека конфликтот чини време и дека преговарањето и одржувањето на добар однос е од витално значење. - Ги знае главните дигитални алатки за соработка (на пр. Teams, Slack, итн.) за работа и комуникација од далечина со тим. - Свесни за важноста на вмрежувањето и познавање на главните дигитални комуникациски канали/социјални медиуми со цел да стапат во контакт со нови засегнати страни. - Свесни за тешкотиите во одржувањето на тимот мотивиран додека работите од далечина. - Го знае Нетикет за да има соодветна и непречена комуникација онлајн. 	<ul style="list-style-type: none"> - Знае како ефективно да комуницира со различна публика. - Способни да управуваат со конфликти и да користат стратегии за решавање проблеми. -Способни да користат стратегии за преговарање во сложени ситуации - Способни да ги завршуваат задачите и целите навреме и да ги одржуваат другите ажурирани за развојот на настаните. - Знае да даде јасна и конструктивна повратна информација. - Знае како да користи дигитални алатки и социјални медиуми за создавање или проширување на мрежа. - Знае како да користи нетика за да обезбеди добра комуникација на интернет и да избегне недоразбирање. -Знае како да соработува од далечина со користење на дигитални алатки за соработка. - Способен да го одржува тимот мотивиран и ангажиран додека работите од далечина. - Знае да ги сподели и промовира своите активности преку дигитални комуникациски канали. 	<ul style="list-style-type: none"> - Став за тимска работа. - Отворени за слушање и вложување напор да го разберете туѓиот поглед на светот. -Отворен за мислења на другите и предлози. - Подготвени да ги слушаат членовите на тимот и да градат добар однос со другите. - Отворено за да се даде кредит таму каде што се должи кредитот. - Со почит - Сака да дава и прима критики. - Подготвени да ги ценат мислењата на другите. - Сакате да ги вклучите другите, споделувајќи мотивации и цели.

3.5 УЧЕЊЕ ПРЕКУ ИСКУСТВА

КОМПЕТЕНЦИЈА	Учење преку искуство	
ОПИС	Размислете и учете од секоја иницијатива или искуство, без разлика дали е успешна или не, за да создадете вредност. Учете со другите, вклучувајќи ги и врсниците и менторите. Имајте го предвид претходното искуство на тимот. Ценете го искуството стекнато во различни земји.	
Знаење	Вештини	Ставови

<ul style="list-style-type: none"> - Разбира дека стравот од неуспех го спречува понатамошното учење. - Свесни дека владеењето на компетентноста е континуиран процес на искуство, размислување, концептуализација и експериментирање. - Свесни за важноста од вреднување на претходните искуства. (на пр. во земјата на потекло) - Го знае постоењето на пробни/бесплатни верзии на различни онлајн алатки кои може да се тестираат за да се види дали би биле соодветни за извршување на активности. - Свесни за тешкотиите кои можат да настанат со воведување на нови дигитални алатки во работниот тек. 	<ul style="list-style-type: none"> - Умее да ги практикува научените лекции дури и во различни контексти/ситуации. - Способни да размислуваат и да судат за достигнувањата и неуспесите и да учат од нив. - Способни да ги прифатат можните грешки и да ги сметаат за начин да дознаете што не функционира и како да направите подобро следниот пат. - Умее да користи нови ситуации и да ги комбинира со нови идеи. - Знае како да ги искористи лекциите научени од експериментирањето со нови дигитални алатки (на пр., дали една алатка наместо друга е посоодветна за одредена активност/проект/тим). - Знае да ги анализира тешкотиите на кои се среќава при користење на дигитална алатка за да најде добра стратегија за нејзино прилагодување на нечии потреби или да сфати дека е потребен друг вид на алатка. 	<ul style="list-style-type: none"> - Љубопитни за новитети, т.е. нови ситуации, луѓе, стратегии, инпути. - Отворени за слушање без расудување. - Отворете се за рефлексивно набљудување за да размислите за тоа што тргнало како што треба и што може да се подобри. - Отворени за експериментирање со нови начини на дејствување и правење. - Подготвени да учат од другите. - Љубопитни да тестирам иновативни дигитални алатки. - Сака да се прилагоди на различни професионални ситуации.
---	---	--

PROJECT PARTNERS

www.lets-digital.eu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Let's Digital Project is co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.